

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 17 augustus 2018 13:08
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: Input voor hoe omgegaan kan worden met de casus vmbo Maastricht
Gevoeligheid: Vertrouwelijk

Van: Pinkster, H.
Verzonden: donderdag 21 juni 2018 13:27
Aan: Vogelzang, Monique; [REDACTED]
Onderwerp: FW: Input voor hoe omgegaan kan worden met de casus vmbo Maastricht
Gevoeligheid: Vertrouwelijk

Dag Monique,

De Inspectie van het Onderwijs (hierna: inspectie) heeft bij het vmbo Maastricht een onderzoek ingesteld naar de juiste afronding van de schoolexamens van alle 370 vmbo eindexamenkandidaten die op deze school zitten. Vmbo Maastricht valt onder Limburgs Voortgezet Onderwijs (LVO) Maastricht. In deze brief informeer ik u in over de aanleiding van het ingestelde onderzoek. Daarnaast informeer ik u over de voorlopige opbrengsten en de genomen maatregelen.

De aanleiding voor dit onderzoek komt voort uit een onderzoek van de inspectie [REDACTED]

[REDACTED]

In een gesprek tussen de school en de inspectie bleek er voor de inspectie voldoende aanleiding te zijn om aan te nemen dat deze casus zich niet zou beperken tot dit ene geval. De inspectie heeft vervolgens besloten direct een breder onderzoek uit te voeren naar de afronding van het schoolexamen van alle vmbo-leerlingen. De inspectie heeft de hiertoe benodigde gegevens van de school ontvangen.

Wat zijn nu mogelijke opties?

Optie A

Voor de gehele groep 'on-afgerond SE' (leerlingen uit A/B/C/D) worden de CE's van de vakken waarin SE niet goed is afgerond ongeldig verklaard door inspectie. Deze leerlingen moeten eerste het SE volledig afronden en daarna het CE in het betreffende vak opnieuw afleggen. Dit moet dan gebeuren in het tweede of derde tijdvak.

- Dit is een oplossing die voor alle leerlingen in de groep 'on-afgerond SE' geldt en die school zelf moet uitvoeren. Daarnaast legt deze oplossing de verantwoordelijkheid van de gemaakt fouten in eerste instantie bij het bevoegd gezag, door het zwaartepunt qua reparatie bij de school te leggen.
- **Juridische toelichting:** in deze groep 'on-afgerond SE' is bij de leerlingen A en B het SE niet volledig afgerond, waardoor het -voor de aanmelding van het CE- doorgegeven SE cijfer ongeldig is. Hierdoor hadden deze leerling niet deel mogen nemen aan het CE en is hun CE resultaat ook ongeldig (op basis van artikelen 32 en daarboven 43 van het EB). Bij de leerlingen C/D zijn de maatregelen (het geven van een 1 of 1,1) die zijn genomen niet genomen door het bevoegd gezag, en zijn niet gemeld aan ouders en inspectie. Daardoor zijn de gegeven beoordelingen van leerlingen in C en D onrechtmatig tot stand gekomen en niet rechtsgeldig (op basis van art. 5 eerste en 3de lid en daarnaast niet bevoegd uitvoeren van

eigen examenreglement). Hierdoor is ook bij deze leerlingen het gehele SE cijfer ongeldig, en daardoor hadden zij ook niet deel mogen nemen aan het CE en is dit ook ongeldig.

Voordelen

- + Alle leerlingen binnen deze groep worden in staat gesteld om eerst nog het SE deel af te sluiten (en dus evt. hun 1/1,1 te verbeteren). Vervolgens kunnen de leerlingen ook hun CE deel evt. verbeteren.
- + Door deze optie wordt het verschil tussen groepen A, B, C en D genivelleerd. Hiermee ondervang je de willekeur waarmee de docenten wel of niet voor maatregelen gekozen hebben en worden leerlingen met hetzelfde gedrag (een onregelmatigheid op het examen) op dezelfde manier behandeld.
- + Als deze situatie op deze school en de genomen besluiten bekend worden dan kan dit andere scholen stimuleren om de procedures nauwkeuriger in komende jaren toe te passen.

Nadelen

- Alle leerlingen moeten het CE deel weer opnieuw afsluiten: dat wordt eind 2de/ 3de tijdvak wat een extra belasting is voor de school en de leerling. Dit bijvoorbeeld ook in verband met al geplande vakanties e.d.. Ook zal er extra beroep worden gedaan op het CvTE en de Staatsexamencommissie als een groot aantal leerlingen in het 3de tijdvak nog een CE moeten afleggen.
- Leerlingen die 'gestraft' zijn met de 1/1,1 moeten ook weer het CE opnieuw doen. Ook leerlingen die geslaagd zijn moeten (tenminste hun CE) opnieuw doen in geval van ongeldigverklaring. Hierdoor is het eerdere bericht dat zij geslaagd waren niet meer van toepassing, en kunnen zij zich dus (vooralsnog) ook niet meer formeel aanmelden voor hun vervolgopleiding.
- Er kunnen (als dit bekend wordt) leerlingen van andere scholen zich gaan melden met een vergelijkbare situatie waarin een maatregel procedureel niet goed is uitgevoerd door de school en ook om een ongeldigheidsverklaring vragen, om zodoende het SE en CE opnieuw af te mogen leggen.

Optie B

Leerlingen van alle groepen hoeven alleen het ontbrekende SE deel (over) te doen met behoud van de reeds behaalde CE resultaten.

- Dit is een oplossing waarbij de minister zijn discretionaire bevoegdheid gebruikt om alle leerlingen te ontheffen van de regel dat het SE afgerond moet zijn voor aanvang van het CE in het desbetreffende vak.
- **Juridische toelichting:** Toepassing hardheidsclausule (art. 60 EB) ontheffingen voor alle leerlingen om het schoolexamen te mogen afronden nadat het centraal examen is afgelegd (art 32 EB).

Voordelen

- + Een deel van de nu gezakte leerlingen kan eventueel alsnog slagen. Deze leerlingen moeten wel al aan de 5,5 regel voor de CE's voldoen.
- + Geen enkele leerling hoeft opnieuw CE te doen voor de vakken die ze voor het CE al afgelegd hebben. Dit scheelt veel organisatorische uitvoeringslast voor de partijen in de examenketen en scheelt begeleiding aan de kant van de school richting de leerling. Daarnaast geeft de leerlingen wellicht meer flexibiliteit bij het inplannen van de in te halen SE's waardoor zij nog op vakantie kunnen.

Nadelen

- Niet alle leerlingen hebben baat bij het behouden van de reeds behaalde CE resultaten. Er zullen gezakte leerlingen zijn die meer baat hebben bij een ongeldigverklaring. Leerlingen kunnen opvoeren dat zij- doordat zij het CE moesten afronden zonder het SE volledig afgerond te hebben- onvoldoende voorbereid waren voor het afleggen van het CE.
- In dit model kan de objectiviteit van de eindcijfers niet gegarandeerd worden. De kwaliteit van het SE kan lastig worden vastgesteld. Leraren en leerlingen kunnen- doordat zij weten wat het behaalde resultaat is voor het CE- berekenend te werk gaan bij het afleggen en de beoordeling van het SE. **N.B.:** Dit is groot verschil met vmbo-casus van beroepsgerichte keuzevak omdat de

vakken in die casus ALLEEN een SE deel kenden, en daarom de toepassing van de hardheidsclausule gerechtvaardigd was.

- Door voor dit model te kiezen geeft OCW het signaal af dat de grove nalatigheid van de school wordt opgelost door de Minister. OCW neemt examenregels in het 'belang' van sommige leerlingen niet serieus. Waarom deze niet en ander wel?

We denken nog na over andere creatieve opties, maar het gelijkheidsprincipe is wel belangrijk in deze.

Nadat deze casus is afgerond zijn de vervolgacties naar het bestuur en de school:

- Aan houden van de rapportage van een 4 JOB
- Verdiepend onderzoek naar aanleiding van deze signalen naar kwaliteitszorg, toetsing en examinering

Ik heb inmiddels contact gehad met CVTE:

- C
E
,
s

A
V
O

v
a
k
k
e
n

k
u
n
n
e
n

n
o
g

v
o
o
r

d
e

z
o
m
e
r
v
a
k
a

Naamloos

Ik heb inmiddels contact gehad met CVTE:

- CE's AVO vakken kunnen nog voor de zomervakantie (7 juli) worden afgenomen. Dan moeten ook de SE's AVO zijn afgerond
  - CE's beroepsgericht / CSPE's kunnen alleen in het derde tijdvak worden afgenomen / dan moeten de SE's ook zijn afgerond
- CVTE kan personen vanuit het College Staatsexamen aanleveren om een rol te spelen bij de planning en afname van de examens.
LVO zou vmbo docenten vanuit Weert moeten aanleveren om de SE's af te nemen.
Deze docenten worden gecoacht vanuit het College Staatsexamens.

■ (en haar WEX groep) is in Maastricht gesprekken aan het voeren met teamleiders en docenten. Verder kijkt ze in het systeem om hoeveel leerlingen en welke vakken het gaat.

Tot zover en groet,
Hariët

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 17 augustus 2018 13:03
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: correctie

Van: Pinkster, H.
Verzonden: donderdag 21 juni 2018 14:15
Aan: Vogelzang, Monique
Onderwerp: correctie

Hoi Monique,

Nog naar aanleiding van mijn vorige mail het volgende:

Er staat:

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] examenperiode [REDACTED]
[REDACTED]

Dit moet zijn :

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Groet Hariët

Drs. Hariët Pinkster
Directeur Toezicht | Voortgezet Onderwijs

Inspectie van het onderwijs
Postbus 2730 | 3500 GS Utrecht | www.onderwijsinspectie.nl
T 088 669 60 00 / M [REDACTED]
[REDACTED]@onderwijsinspectie.nl

[REDACTED] [REDACTED]
Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 17 augustus 2018 13:05
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: Aantekeningen

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: Pinkster, H.
Verzonden: donderdag 21 juni 2018 22:02
Aan: Vogelzang, Monique
Onderwerp: Aantekeningen

Conclusie van onderzoek ter plekke is:

Probleem is omvangrijker dan dat in eerste instantie werd gedacht
340 - 370 leerlingen zijn onderwijs gehad onvoldoende geschoold in schooleigen vakken en
onvoldoende daarin getoetst (SE's) - hiaten in PTA (leerjaar 3 en 4)

Maar aantal leerlingen hebben CE 's wel gehaald Maar in het school eigen deel zijn ze onvoldoende
voorbereid en afgetoetst

Slechte voorbereiding:

- Weinig onderwijstijd
- hoog ziekteverzuim

Inspectie heeft daar op gestuurd / nieuwe SL (sinds 3 maanden) Heeft het tij niet kunnen keren

School heeft zich niet gehouden aan de procedures in de WEX

Morgen hebben we inzicht in welke leerlingen bij welke vakken hiaten hebben in de SE's Excellept
kunnen regelen vanuit Kennis ([REDACTED])

Conclusie is ook dat de situatie zo omvangrijk is dat de organiseerbaarheid van de herafname van de
schoolexamens en de CE's niet haalbaar lijkt en geen optie is.

Leerlingen moeten zich ook kunnen voorbereiden

Wat is dan een alternatief?

Voorstel optie 3

Hardheidsclausule alsnog toepassen (CE's blijven staan / alle SE's opnieuw) Argument : leerlingen zijn
niet goed voorbereid het SE ingegaan En mogen niet de dupe worden van wanbeleid school (43 EB
zonder schuld leerlingen) Alle SE's moeten opnieuw worden afgenomen : inspectie en CVTE (college
staatsexamens erbij)

Is er voor de zomervakantie tijd om de leerlingen te laten voorbereiden?

Het is de vraag of ze daarmee onvoldoende tijd hebben om het SE te behalen Er moet onderwijs van
twee jaar worden ingehaald.

[REDACTED]
Zijn er andere alternatieven?

Week 25 / 6 en 2/7 intensieve begeleiding en workshops

LVO : organiseren van workshops / alle goede docenten vmbo Limburg Noord en Zuid erbij betrekken

Week van 17/8 schoolexamens met CVTE en Inspectie erbij

[REDACTED]

Verstuurd vanaf mijn iPad

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 17 augustus 2018 13:08
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: woordvoering porta mosana(reactie [REDACTED].docx
Bijlagen: woordvoering porta mosana(reactie [REDACTED].docx

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 22 juni 2018 15:07
Aan: Vogelzang, Monique
Onderwerp: woordvoering porta mosana(reactie [REDACTED]).docx

Beste Monique,

Hierbij een eerste opzet voor je spreektekst.

Ik stuur je een berichtje als ik in de auto stap. Ik kan dan alleen nog maar bellen.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
woordvoerder

.....
Inspectie van het Onderwijs
Park Voorn 4 | 3544 AC | Utrecht
Postbus 2730 | 3500 GS | Utrecht
.....

M [REDACTED]
Piketnummer buiten kantooruren: 088-6696249 [REDACTED]@onderwijsinspectie.nl @pv_owinsp |
@onderwijsinsp <<https://www.onderwijsinspectie.nl/>>
RSS nieuwsberichten: <<https://feeds.onderwijsinspectie.nl/nieuws.rss>>

Dan de vraag: hadden we niet met de hand over het hart kunnen strijken, en alle leerlingen die gehoord hebben dat ze geslaagd zouden zijn een diploma kunnen geven? Dat kan helaas niet.

Want als je een diploma hebt, dan moet iedereen erop kunnen vertrouwen dat je het ook echt verdiend hebt. Je wilt niet dat mensen denken: o, een diploma van het VMBO Maastricht: dat is niets waard.

Het zou ook niet eerlijk zijn tegenover de leerlingen op andere scholen in het land. Er zijn veel leerlingen die niet aan het centraal examen mogen meedoen, omdat ze het schoolexamen niet af hebben gemaakt. Stelt u zich eens voor hoe die zich zouden voelen, als ze horen dat je op een andere school dan wel gewoon een diploma kan halen.

We konden dus niet anders dan op dit moment de situatie voor de leerlingen van het VMBO Maastricht stil te zetten, zodat we kunnen onderzoeken hoe ze terecht een diploma kunnen krijgen. Die duidelijkheid moet er zo snel mogelijk komen.

En natuurlijk gaat de inspectie ook onderzoeken hoe dit heeft kunnen gebeuren. En wat dat zegt over de kwaliteit van de school. Want het mag duidelijk zijn: dit had niet mogen gebeuren, en mag ook nooit meer gebeuren.

Vragen en antwoorden

Is dit al eerder voorgekomen?

Een dergelijke situatie, waarbij de school een groot aantal leerlingen toeliet tot het centraal examen zonder dat zij het schoolexamen hadden afgerond, heeft zich niet eerder voorgedaan.

[Ter info:

Wat zijn de gevolgen voor de school?

Het belang van de betrokken leerlingen heeft nu de hoogste prioriteit. De inspectie gaat natuurlijk ook onderzoeken hoe dit heeft kunnen gebeuren. Daarom hebben we de school onder aangepast toezicht geplaatst. Er loopt al een regulier onderzoek bij de school. Dit onderzoek is nog niet afgerond. Bevindingen uit dit examenonderzoek worden meegenomen in het kwaliteitsonderzoek. Naar aanleiding van dit onderzoek zal bepaald worden wat de verdere stappen zijn.

De leerlingen hebben al gehoord dat ze geslaagd zouden zijn. Waarom gunt de inspectie hun het diploma niet.

Je moet erop kunnen vertrouwen dat als iemand een diploma heeft, hij dat ook terecht gekregen heeft. Je wilt niet dat er later gezegd wordt: hij heeft een diploma van het VMBO Maastricht, dat is niets waard.

Het zou ook niet eerlijk zijn tegenover leerlingen in de rest van het land. Daar hebben leerlingen ook niet mee mogen doen aan het centraal examen, omdat ze het schoolexamen niet afgerond hebben.

Om hoeveel leerlingen gaat het?

Het gaat om 354 reguliere kandidaten, van alle vmbo-richtingen.

OCW werkt aan een uitgebreidere lijst van Q&A's.

Van

[REDACTED]

Datum vrijdag 22 juni 2018 14:28:00

Aan

Slob, Arie

Cc

[REDACTED]; Oppers, Alida; [REDACTED]; Veringa, Jan; [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] Vogelzang, Monique; Jonk, Arnold; Pinkster, H.; [REDACTED]
[REDACTED]

Onderwerp Ambtsbericht

 [IVHO EDOCS-#5220797-v1-Ambtsbericht.docx](#) (80 KB [HTML](#))

Geachte heer Slob,

Namens inspecteur-generaal van het onderwijs Monique Vogelzang stuur ik u hierbij een ambtsbericht met als onderwerp: Situatie rondom centraal examen VMBO Maastricht..

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Bestuurssecretaris

[REDACTED]

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

MBVOM

Contactpersoon

Onze referentie
5220797

Datum
22 juni 2018

Kopie aan
OCW: DGPV, D.VO, D.WJZ,
D.COM,

IvhO: plv, IGO, D.VO,

memo

Situatie rondom centraal examen VMBO Maastricht

AMBTSBERICHT

Hierbij informeer ik u over de situatie rondom het centraal examen op het VMBO Maastricht (27ZH-00 en 27VG-01) behorende bij het bestuur LVO (41391).

Besluit

Na overleg met u en met het CvTE heeft de inspectie het besluit genomen om bij alle eindexamenkandidaten van het VMBO Maastricht het centraal examen ongeldig te verklaren. In totaal hebben 354 van de 361 examenkandidaten op het VMBO Maastricht deelgenomen aan het centraal examen. Reden voor ons besluit is dat de betreffende leerlingen niet aan het centraal examen hadden mogen deelnemen, omdat zij het schoolexamen deels niet afgerond hebben. De centrale examens worden ongeldig verklaard, tenzij voor individuele leerlingen onomstotelijk komt vast te staan dat zij een correct en volledig examen hebben afgelegd, dat wil zeggen dat per vak aan alle eisen van het schoolexamen is voldaan. Dit is ter beoordeling van de inspectie.

Aanleiding

Op donderdag 14 juni 2018 ontvingen wij een signaal over de afname van schoolexamens op het VMBO Maastricht. Het signaal betrof een examenkandidaat, die voor een bepaald vak het grootste gedeelte van het schoolexamen niet had afgerond, maar wel had deelgenomen aan het centraal examen voor dat vak, waarbij ook de uitslag 'geslaagd' was bepaald. De leerling bleek de cijfers 1 en 1.1 te hebben gehaald op andere schoolexamens; cijfers die duiden op een door de school genomen maatregel naar aanleiding van het constateren van een onregelmatigheid, zoals het zonder geldige reden afwezig zijn bij een examen. Van een dergelijke maatregel dient door het bevoegd gezag melding te worden gemaakt bij de inspectie. De inspectie heeft echter geen melding van deze school ontvangen in het afgelopen examenjaar.

Inspectieonderzoek

Wij hebben op donderdag 14 juni 2018 het bestuur van de school gevraagd om onderzoek te doen naar het signaal en ons per ommegaande de bevindingen te doen toekomen. Op basis van de informatie die we van het bestuur hebben ontvangen, hebben we vastgesteld dat het signaal klopt. Het bestuur legde de verantwoordelijkheid voor de onregelmatigheid bij de kandidaat en bij de docent van het betreffende vak. Schoolleiding en examensecretariaat waren volgens het bestuur ter goeder trouw.

Onze referentie

5220797

Datum

22 juni 2018

In de volgende dagen hebben we alle beschikbare informatie geanalyseerd. Daaruit bleek dat de casus niet op zichzelf staat, maar dat er meer aan de hand zou kunnen zijn. Dit was voor ons aanleiding om op dinsdag 19 juni 2018 een onderzoek te starten met betrekking tot de standaard OP8 "Toetsing en afsluiting" uit ons Onderzoekskader 2017.

Uit ons onderzoek kwam naar voren dat de school de procedures zoals deze zijn vastgelegd in het Eindexamenbesluit en in het eigen examenreglement van de school niet of nauwelijks heeft nageleefd. Inzage in het leerlingvolgsysteem maakte duidelijk dat een grote groep examenkandidaten, voor wie reeds een uitslag bepaald was, hiaten in schoolexamens had. Daarnaast troffen we bij meerdere kandidaten de cijfers 1 en 1.1 aan. Deze cijfers zijn niet te koppelen aan een officieel besluit van de directeur of gemaakt schoolexamenwerk. Ook hebben we de code "INH" aangetroffen, waarmee docenten hebben aangeduid dat er nog werk ingehaald zou moeten worden.

Om zicht te krijgen op de daadwerkelijk hiaten is het leerlingvolgsysteem gecontroleerd met de PTA's. Uit deze analyse kwam naar voren dat bij alle afdelingen vmbo-b, vmbo-k, vmbo-g en vmbo-t hiaten of onvolkomenheden voorkwamen bij het grootste deel van kandidaten.

Gisteren, donderdag 21 juni 2018, hebben we ons onderzoek vervolgd met een dertigtal individuele gesprekken met docenten. Om de geheimhouding te waarborgen hebben al deze docenten een geheimhoudingsverklaring van het bestuur ondertekend. Uit de gesprekken bleek dat docenten de onregelmatigheden herkennen uit het leerlingvolgsysteem en ook voorbeelden konden geven die zij zelf hebben ervaren of van anderen hebben ervaren.

Vandaag, vrijdag 22 juni 2018, blijkt dat er ten aanzien van alle kandidaten vragen zijn of zij het schoolexamen wel afgerond hebben, en dus of zij deel mochten nemen aan het centraal examen.

Informatie aan ouders en leerlingen

Het bestuur en de school informeert vandaag, vrijdag 22 juni 2018, vanaf 15.00 uur de betrokken leerlingen en ouders, voorafgaand aan de verzending van de geplande Kamerbrief. Vanavond om 20.00 uur is er een bijeenkomst voor ouders en leerlingen waarbij de inspectie en het CvTE aanwezig zullen zijn.

Tot slot

We zijn momenteel bezig met de uitvoering van een regulier kwaliteitsonderzoek op het VMBO Maastricht. Dit onderzoek zal worden uitgebreid met onderdelen van een onderzoek naar bestuurlijk handelen.

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 17 augustus 2018 13:05
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: Vmbo Maastricht

Van: [REDACTED] [REDACTED]@mboraad.nl]
Verzonden: zaterdag 23 juni 2018 11:39
Aan: Vogelzang, Monique
CC: [REDACTED]
Onderwerp: Fwd: Vmbo Maastricht

Begin doorgestuurd bericht:

Van: [REDACTED] [REDACTED]@mboraad.nl>
Onderwerp: Antw.: Vmbo Maastricht
Datum: 23 juni 2018 om 11:37:47 CEST
Aan: "[REDACTED] [REDACTED]@minocw.nl>," [REDACTED]
[REDACTED]
Kopie: [REDACTED]r@vo-raad.nl" [REDACTED]@vo-raad.nl>,
[REDACTED]@minocw.nl>,
[REDACTED]@vo-raad.nl>,
[REDACTED]@minocw.nl>,
[REDACTED]@minocw.nl>

Hoi [REDACTED]

Na contact met Monique gisteravond gesproken met [REDACTED] (vz cvb Leeuwenborg).

Daar bestaat alle bereidheid om te helpen waar het kan. Hij [REDACTED] wil gaarne en zsm een 'soort van' taskforce inrichten om te bezien waar ondersteuning kan worden geboden. Leeuwenborg werk op dit moment zeer nauw samen met Arcuscollege/MBO.

Wat mij betreft wordt dit zo snel mogelijk opgepakt in een combined operation tussen VO en MBO. Laten we er dan direct een 'mooie' samenwerking van maken in het kader van sterk beroepsonderwijs. Waarbij wel van belang is dat stichting LVO waar de scholen onder reporteren verantwoordelijk is (ook financieel) en blijft totdat het is opgelost.

[REDACTED] weet ervan.

Laat maar weten met wie [REDACTED] kan schakelen. (mob [REDACTED])

Groeten [REDACTED]

Op 23 jun. 2018, om 09:45 heeft [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]@minocw.nl> het volgende geschreven:

Beste [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Alida

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Dit bericht (inclusief eventuele bijlagen) kan vertrouwelijk zijn en is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n). Als u dit bericht onterecht ontvangt, wordt u verzocht de inhoud niet te gebruiken en de afzender te informeren door het bericht te retourneren. Hoewel de informatie met zorg is samengesteld, kan de MBO Raad niet garanderen dat dit bericht correct, volledig en tijdig overkomt.

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 17 augustus 2018 13:09
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: Besluiten terugtrekken

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: Pinkster, H.
Verzonden: zaterdag 23 juni 2018 13:44
Aan: Vogelzang, Monique
Onderwerp: FW: Besluiten terugtrekken

Hoi Monique,
Reactie op vraag over terugtrekken besluiten. Volgens mij had je vanuit OCW daar al een antwoord op.
Groet Hariet

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [REDACTED]
Verzonden: zaterdag 23 juni 2018 13:40
Aan: Pinkster, H.
CC: [REDACTED]
Onderwerp: Besluiten terugtrekken

Hoi Hariet,

Zoals al besproken: als je als bestuursorgaan de bevoegdheid hebt om een besluit te nemen (zoals in dit geval op basis van art 43 eb), heb je ook de bevoegdheid om je eerder genomen besluit weer in te trekken.

Daarnaast is er voor belanghebbenden (in ieder geval de school en de betrokken leerlingen/hun ouders) de mogelijkheid om bezwaar te maken tegen het besluit tot ongeldigverklaring. In het kader van die procedure is het ook mogelijk om (indien wenselijk) op een besluit of deel daarvan terug te komen.

Groet, [REDACTED]

Verstuurd vanaf mijn iPhone

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 17 augustus 2018 13:03
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: Voorstel tekst voor L1 en Facebook OCW over telefoonlijn

---

Van: Pinkster, H.
Verzonden: zaterdag 23 juni 2018 15:38
Aan: Vogelzang, Monique; [REDACTED]
Onderwerp: FW: Voorstel tekst voor L1 en Facebook OCW over telefoonlijn

Hoi Monique,

De planning is als volgt:

- Maandag overzicht aanscherpen op basis van gegevens van school door WEX leden, analisten en specialist Kennis
Per leerling inzicht in :
  - o Hiaten SE per vak
  - o CE cijfers per vak
- Dinsdag : WEX leden reizen af naar Maastricht om per leerling, per vak inzicht te krijgen in de inhoud van hiaten van de SE's
- Woensdag beginnen met het formuleren van een expertoordeel per leerling : weging SE en CE
Dit betreft 354 leerlingen en we hebben hier tijd voor nodig. De garantie dat dit woensdag voor iedereen klaar is, ga ik niet afgeven.

[REDACTED] maken nu samen een soort draaiboek hoe ze dit gaan aanpakken.

Groet Hariët

Van: Vogelzang, Monique
Verzonden: zaterdag 23 juni 2018 15:16
Aan: Pinkster, H.
Onderwerp: FW: Voorstel tekst voor L1 en Facebook OCW over telefoonlijn

Hoi Hariet,

Zie hieronder. Kun jij mij mailen wat nu jullie planning per dag is? (dus welk resultaat verwachten we wanneer te kunnen realiseren. Gaat natuurlijk om inschatting)

Groet, Monique

Van: Oppers, Alida
Verzonden: zaterdag 23 juni 2018 15:12
Aan: [REDACTED]
CC: Slob, Arie (MBVOM); Vogelzang, Monique; [REDACTED]
Onderwerp: Re: Voorstel tekst voor L1 en Facebook OCW over telefoonlijn

Nog 1 vraag (aan Monique)

[REDACTED]

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Rijnstraat 50 | 2515 XP | Den Haag
Postbus 16375 | 2500 BJ | Den Haag

www.rijksoverheid.nl/ocw
twitter.com/MinOCW

Wilt u op de hoogte blijven van OCW nieuws? Meld u zich dan aan voor de persberichtenservice, zodat u de persuitnodigingen en -berichten van het ministerie van OCW in uw mail ontvangt. U kunt OCW tevens volgen op Twitter en via Facebook.

CC: Pinkster, H.

Onderwerp: RE: oplossing voor de ontstane situatie

Hallo [redacted] en [redacted]

Zodra we het beeld hebben van omvang aantal vakken, gekoppeld aan aantal leerlingen (dus het beeld: wat moeten we voor het herstel schoolexamens organiseren) ga ik zeker deze variant inbrengen. [redacted] Maar we moeten nu eerst het beeld scherp krijgen. Ik hoop dat het lukt daar vandaag een eerste indicatie van te hebben.

Naar aanleiding van ons gesprek gisteren dacht ik nog aan het volgende:

- Ik heb de voorzitter gevraagd per klas en per vak alle toetsen etc in mappen te leggen, genummerd met codes uit magister. Naar aanleiding van ons gesprek begreep ik dat jullie het nu ook per leerling willen hebben.

[redacted]

[redacted] Dit scheelt een hoop werk voor de school en voor ons. Daarnaast lijkt het mij verstandig om dinsdag ook een kleine steekproef te doen bij een aantal afgenomen CE's. Ik krijg steeds de vraag of we wel zeker weten of het daar goed mee zit.

[redacted]

Als jullie het hier mee eens zijn, laten jullie de school dan weten dat ze zich per vak richten op de voorstellen voor herstel ipv het maken van mappen per leerling?

Groet, Monique

Van: [redacted]

Verzonden: zaterdag 23 juni 2018 23:13

Aan: Vogelzang, Monique; Pinkster, H.

CC: [redacted]

Onderwerp: oplossing voor de ontstane situatie

Urgentie: Hoog

Dag Monique en Hariët,

Wij hebben begrepen dat jij, Monique, morgenavond nogmaals met de Minister en Alida Oppers spreekt over de kandidaten van vmbo Maastricht. [redacted] en ik willen nogmaals onze eerder aangedragen oplossing voorleggen.

Gezien het negatieve gevoel dat nu bij ouders na de bijeenkomst van gisteren ook richting Inspectie en OCW is ontstaan, is het naar ons idee verstandig juist hen het gevoel te geven dat ze enige regie in het plan van aanpak voor hun kind hebben, maar toch ook het gevoel krijgen gelijk behandeld te worden.

Dit betekent naar ons idee:

- Iedereen moet aan de schoolexamen eisen voldoen: zowel de geslaagden als de gezakten.
- Minister past hardheidsclausule (artikel 60EB) toe op de regel: SE moet afgerond zijn voor aanvang CE (artikel 32 EB). Met dien verstande dat ouder en leerling ten aanzien van de 'on afgeronde' vakken een keuze krijgen (wel/niet geldig CE)
- Het centraal examen cijfer, waarvan het schoolexamencijfer naar behoren is vastgesteld, blijft voor de betreffende kandidaat gelden. Dit geldt voor zowel voor geslaagden als gezakten.
- Bij de centraal examen cijfers van de vakken, die on-afgerond zijn, krijgen ouders en leerling de keuze: geldig of ongeldig? Leerling/ouders tekenen voor deze keuze alvorens ze starten met afronden schoolexamens; bv. tijdens het persoonlijk bespreken van het plan van aanpak.
- Hierna wordt gestart met de afname van de in te halen schoolexamens en vindt voor de kandidaten die daar voor kiezen in het 3^e tijdvak een opnieuw te maken CE afname plaats.

Wij vermoeden dat je zo:

- Ouders/kandidaten het gevoel geeft dat er naar hen geluisterd wordt en ze enige regie hebben.

- Je niemand het gevoel geeft dat ze niet gelijk behandeld worden. Zowel geslaagden als gezakten.
- De CE afnames in het 3^e tijdvak beduidend minder in aantal zullen zijn. Ouders/kandidaten gaan namelijk niet voor de lol zich aanmelden voor een opnieuw te maken CE in de zomervakantie.

Het 'geven van een keuze' doen wij als inspectie in het kader van artikel 43 EB altijd, wanneer er een onregelmatige afname van een CE is waarbij de leerling gedupeerd wordt door handelen van de school. Wij vinden dat hier gezien de onregelmatigheden op de school voldoende aanleiding toe is.

NB!! Als inspectie/OCW zelf een cesuur zou opstellen welke leerlingen alsnog een diploma ontvangen en wie niet, stuit dit naar onze mening op nog meer onvrede. Je zult maar net degene zijn met een black out op het CE of een gemiddelde van 5,4.....

Daarnaast: in principe moet iedereen aan alle SE eisen voldoen en mag je hierin geen onderscheid maken.

Daarnaast kunnen er natuurlijk met het MBO afspraken gemaakt worden welke kandidaten al wel kunnen starten aan een vervolgopleiding.

Hopelijk hebben we hiermee helder weergegeven hoe je het naar ons idee een positieve draai kunt geven, zonder mensen verschillend te behandelen.

Groet en fijne nacht, mede namens [REDACTED]

[REDACTED]

Ons eerdere voorstel van vrijdag:

De volgende optie 3a willen we jullie toch nog voorleggen:

- Hardheidsclausule wordt door OCW toegepast, leerlingen leggen SE af terwijl het CE kan blijven staan.
- Leerlingen die het betreft krijgen voorafgaand hieraan bij de voor hun 'on afgeronde vakken' voor het CE de keuze: ongeldig verklaring CE of cijfer behouden. Leerlingen en ouders tekenen hiervoor.
- Hierna worden SE's allemaal afgerond. Komt kandidaat alsnog niet opdagen → toepassing artikel 5EB.
- Vervolgens worden ongeldig verklaarde CE's opnieuw afgelegd.
- Daarna uitslag bepaling.

Dit is naar ons idee de meest kandidaatvriendelijke oplossing, waarmee zowel geslaagden als gezakten niet tekort zult doen.

Alle kinderen hebben namelijk in de afgelopen twee jaren met veel uitval, wisselingen van docenten en niet behandelde stof te maken gehad.

We horen graag of deze optie juridisch haalbaar is.

Groet, [REDACTED]

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 17 augustus 2018 13:05
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: Update

Van: Pinkster, H.
Verzonden: maandag 25 juni 2018 17:46
Aan: Vogelzang, Monique
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Update

Dag Monique,

Argumenten:

We konden niet anders dan artikel 43 toepassen (eerst volledig SE en daarna CE). Dit is uitgebreid met OCW gecheckt en gecommuniceerd.

Dit is waarom we ons volledig hebben gericht op het SE en het afronden daarvan en komen met dit voorstel waarbij de hardheidclausule voor alle vakken (CE wordt gehandhaafd) wordt toegepast..

Op basis van je opmerking hebben we nog een andere mogelijke variant, maar dit moet nog juridisch gecheckt worden:

1. Pas artikel 60 Hardheidsclausule (CE blijft gehandhaafd) toe bij die vakken per leerling waar de leerling wel degelijk heeft voldaan aan het PTA van dat betreffende vak.
2. Verklaar alleen die CE's per leerling ongeldig als er voor dat betreffende vak geen volledig afgerond schoolexamen is.

Voordeel: gelijkheidsbeginsel, proportioneel, minder hard naar leerlingen (zij zijn immers niet verantwoordelijk voor deze chaos), beter uitvoerbaar voor de ketenpartners (CvTE e.d.), gezakte leerlingen kunnen slagen.

Nadeel: er kunnen geslaagden zakken (maar dat is in de harde variant ook het geval).

Groet Hariët

Van: Vogelzang, Monique
Verzonden: maandag 25 juni 2018 17:09
Aan: Pinkster, H.
CC: [REDACTED]
Onderwerp: Re: Update

Hoi Hariët,

[REDACTED]

Groet, Monique

Verstuurd vanaf mijn iPad

Op 25 jun. 2018 om 16:45 heeft Pinkster, H. <[REDACTED]@owinsp.nl> het volgende geschreven:

Hoi Monique,

Bij deze antwoord op jouw vragen:

Update :

- We hebben lijsten van de probleemvakken van school gekregen (Duits, Biologie, Frans, Engels en NL), die we gaan ter plekke controleren op school met nog de andere vakken
- Morgen gaan we ook kijken of er eventueel fraude is gepleegd. [REDACTED] is stand-by
- Het overzicht van alle leerlingen met de hiaten SE's en CE zijn in samenwerking met Kennis verfijnd
- Donderdag reist een groep van 12 mensen van CVTE af om de CE's te controleren. (controle inzagemodules)

Welk beeld?

- Alle leerlingen hebben onregelmatigheden in de SE's
- Rond de 80 / 90 leerlingen zijn in principe afgewezen op grond van de CE's / is indicatie moet nog gecheckt worden op school
- Wat we de leerlingen kunnen laten weten, is afhankelijk van wat de Minister en jij vindt van het voorstel (zie bijlage is afgestemd met de beleidsjurist, WJZ en [REDACTED]).
- Morgenmiddag rond het middaguur kunnen inschatten wanneer we klaar zijn met het totaaloverzicht
  - o Dit totaal overzicht houdt in :
Per leerling :
welke vakken de SE's zijn afgerond
welke vakken nog onderdelen van het SE moeten worden afgerond

Ik ben benieuwd naar je reactie.

Hartelijke groet ook namens [REDACTED] [REDACTED],
Hariët

Drs. Hariët Pinkster
Directeur Toezicht / Voortgezet Onderwijs
Inspectie van het onderwijs
Postbus 2730 | 3500 GS Utrecht | www.onderwijsinspectie.nl
T 088 669 60 00 / M 06 [REDACTED]
[REDACTED]@onderwijsinspectie.nl

<IVHO_EDOCS-#5221336-v1-Stappenplan_examens_VMBO_Maastricht.docx>

Stappenplan examens VMBO Maastricht

Inleiding

In overleg met OCW (beleidsjurist en jurist WJZ) [REDACTED] is gekeken naar de mogelijkheid om de examenproblematiek in Maastricht zo op te lossen dat dit leidt tot zo min mogelijk benadeling voor leerlingen (en daarmee juridische risico's), zonder dat het ten koste gaat van de diplomawaarde. Daaruit is de onderstaande werkwijze gekomen.

We hebben daarbij de volgende criteria gehanteerd:

- Gelijkheidsbeginsel: geen onterechte verschillen tussen leerlingen
- Proportionaliteit: leerlingen worden niet meer benadeeld dan nodig
- Duidelijk signaal dat SE op orde moet zijn (M)
- Werkbaar: er moet op korte termijn duidelijkheid zijn voor alle partijen, zodat te intensief onderzoek niet mogelijk is.

NB: OCW [REDACTED] willen dat de inspectie onderscheid maakt tussen wel en niet relevante gemiste SE-onderdelen. Dat is inhoudelijk niet haalbaar. Om voor elke toets te bepalen of deze wel of niet misbaar is, is een batterij aan deskundigen nodig – dat kost teveel tijd om op tijd duidelijkheid aan de leerlingen te geven over de te repareren onderdelen. Ook kun je daarover van mening verschillen, wat voer is voor juridische procedures. Daarnaast gaat hier het signaal van uit dat het kennelijk toch niet zo belangrijk is om het gehele SE af te ronden.

Stappenplan

Uitgangspunten:

- Iedereen moet aan de schoolexameneisen voldoen: zowel de geslaagden als de gezakten. Dat betekent dat alle leerlingen alle hiaten in hun SE's alsnog moeten inhalen (zowel voor de vakken met als zonder CE).
- De CE's blijven staan. Er hoeven dus geen besluiten op grond van art. 43 EB genomen te worden.

Wat gebeurt er?

1. Er wordt een overzicht gemaakt van de missende schoolexamenonderdelen per leerling per vak. De leerling krijgt bericht voor welke vakken het schoolexamen, en daarmee ook het CE, op orde is. Daarvoor haalt de inspectie op 26/6 de laatste benodigde informatie op de school op: per leerling alle missende onderdelen van het schoolexamen.
2. De school krijgt een herstelopdracht op basis van art. 31 en 32 EB, die inhoudt dat de schoolexamens van alle leerlingen voor alle vakken alsnog conform PTA moeten worden afgerond willen zij kunnen slagen.
3. De directeur en de examensecretaris berichten alle leerlingen bij wie niet alle schoolexamens op orde zijn dat de zak/slaagbeslissing (art. 48, eerste en tweede lid, EB) wordt ingetrokken tot duidelijk is wat de uiteindelijke cijfers zijn. *Bezwaar en beroep mogelijk.*
4. De minister besluit op basis van art. 60 EB dat de regel dat SE moet zijn afgerond voor aanvang CE (art. 32, tweede lid, EB) voor dit geval niet geldt, onder voorwaarde dat het SE nog wel moet worden afgerond binnen een nader te bepalen termijn. Lijn motivering: fout ligt bij de school, leerling zo min mogelijk duperen, door nog afronden SE wel alle stof getoetst. *Bezwaar/beroep mogelijk.*
5. De leerlingen hebben de keuze of zij het schoolexamen willen afronden (en dus alle missende onderdelen willen inhalen). Als zij dat niet willen dient de directeur voor die onderdelen een maatregel op grond van art. 5 EB te nemen: een één, die officieel wordt gecommuniceerd naar de ouders en waartegen een beroepsmogelijkheid openstaat.
6. Hierna wordt gestart met de afname van de in te halen schoolexamens. Om de kwaliteit te borgen en te voorkomen dat de schoolexamens worden gebruikt om de lage CE-cijfers te compenseren wordt een externe examencommissie van deskundigen aangesteld.

7. Na afloop van de afname van de CE's wordt er door de directeur opnieuw vastgesteld welke cijfers er zijn behaald voor de examens (art. 47 EB) en wordt een nieuwe zak/slaagbeslissing genomen door directeur en examensecretaris (art. 48 EB). *Bezwaar/beroep mogelijk*
8. Er wordt al dan niet een diploma uitgereikt door de directeur.

NB: Mocht de directeur weigeren mee te werken aan het intrekken van de zak/slaagbeslissing, dan kunnen alsnog examens ongeldig worden verklaard op basis van art. 43 EB.

Voordelen:

- + De leerlingen worden zo min mogelijk benadeeld door de fouten van de school. Dat leidt tot minder kritiek in de media en Kamer en tot minder juridische procedures. Ook is het geen besluit waar belanghebbenden naar verwachting bezwaar tegen hebben, dus geen voornemen/zienswijzemoogelijkheid nodig.
- + Beperkte onderzoekslast en beperkte druk voor het CvTE, nu er geen CE's ongeldig zullen worden verklaard.

Van Vogelzang, Monique**Datum** dinsdag 26 juni 2018 8:45:32**Aan** Pinkster, H.; [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]**Cc****Onderwerp** werkzaamheden vandaag

Hallo allemaal,

Ik heb net Hariet gesproken en afgesproken dat ik even een paar punten op een rij zet.

[REDACTED] kun jij op opzet maken voor een vervolgambtsbericht, samen met Hariet, [REDACTED] en [REDACTED]. Lijn van dit bericht: wat hadden we geconstateerd (vorige ambtsbericht, welk besluit moesten we nemen en waarom, wat hebben we de afgelopen dagen onderzocht en wat zijn onze voorlopig conclusies (voorlopig omdat het natuurlijk nog per leerling in beeld wordt gebracht). Het rapport van bevindingen leidt tot 2 mogelijke scenario's (CE's laten staan en SE's overdoen, CE's ook laten vervallen voor de vakken die niet compleet zijn). En dan een advies op basis van inhoudelijke en juridische argumenten.

Ik heb om 16 uur overleg met minister. Zou fijn zijn als ik dan een soort beeld mondeling kan overbrengen.

Hariet: graag met [REDACTED] en [REDACTED] nadenken over onze eigen communicatie maar vooral ook over de stappen: communicatie over het totale beeld (dus welk scenario wordt gekozen) en communicatie richting leerlingen (wij moeten individuele besluiten nemen, wanneer is dat af, wie communiceert aan wie etc).

[REDACTED]: dank voor de mooie overzichten over toezichtshistorie en overzicht klachten. Ik zal er factsheet van maken die richting OCW kunnen. Zou je nog een apart overzicht kunnen laten maken van de brieven etc die wij van het bestuur of de school hebben ontvangen. Ook in chronologische volgorde zodat die naast onze toezichtshistorie gelegd kan worden. Wat is in beeld wil krijgen is: wij vragen actie van school of bestuur, hoe laten zij ons weten wat ze hebben gedaan. Gaat dus om brieven, info over onderwijstijd etc.

Tot zover.

Groet, Monique

Van: Vogelzang, Monique

Datum: dinsdag 26 juni 2018 21:34:21

Aan: [REDACTED]; Pinkster, H.

Cc:

Onderwerp: FW: concept ambtsbericht

 '180626 Bijlage 2 bij AB VMBO Maastricht.docx (23 KB HTML) '180626 Bijlage 1 bij AB VMBO Maastricht.docx (23 KB HTML) '180626 AB VMBO Maastricht versie'

Van: Vogelzang, Monique

Verzonden: dinsdag 26 juni 2018 21:24

Aan: [REDACTED]

Onderwerp: FW: concept ambtsbericht

Van: Vogelzang, Monique

Verzonden: dinsdag 26 juni 2018 21:22

Aan: [REDACTED]

CC: Pinkster, H.; [REDACTED]

Onderwerp: concept ambtsbericht

Hoi [REDACTED],

Hierbij het ambtsbericht om alvast te gebruiken voor de brief.

Officieel stuk volgt later.

Groet, Monique

MBVOM

Contactpersoon
IGO

Onze referentie

Datum
26 juni 2018

Kopie aan
OCW: SG, DGPV, D.VO, D.WJZ,
D.COM, [REDACTED]

Situatie rondom examens VMBO Maastricht

AMBTBSBERICHT

In vervolg op het vorige ambtsbericht van afgelopen vrijdag 22 juni 2018, waarin ik u informeerde over de onregelmatigheden in de examens van VMBO Maastricht informeer ik u nu over onze (voorlopige) bevindingen van de afgelopen dagen en adviseer ik u over het vervolg.

Beeld van de situatie

We hebben op basis van de systemen van de school en het gemaakte werk van leerlingen vastgesteld welke SE-toetsen er per leerling per vak missen. Het is nog mogelijk dat voor een deel van de missende onderdelen een verklaring bestaat zoals het samenvoegen van toetsen of het toepassen van een alternatieve toetsingsvorm. Hier wordt op dit moment het laatste onderzoek naar gedaan. Voor het totaalbeeld biedt dit echter voldoende basis.

We komen op basis van de papieren stukken tot de volgende voorlopige conclusies, die dus nog kunnen wijzigen op basis van het onderzoek:

- Er zijn vrijwel geen leerlingen waar geen enkel SE-onderdeel ontbreekt.
- Het PTA is op grote schaal niet uitgevoerd.
- De omvang van de tekorten verschilt sterk tussen leerlingen, klassen en vakken (zie voor een overzicht [bijlage 1](#)).
- De grootste problemen zitten voor beide scholen op de gemengde leerweg.
- De vakken met de meeste problemen zijn Engels en wiskunde, zowel qua aantallen gemiste SE-toetsen als qua aantal leerlingen dat een of meerdere toetsen mist.
- Voor de praktijkvakken geldt dat sterk uiteen loopt tussen de verschillende afdelingen hoeveel onderdelen er missen.
- Er is een kans dat een aantal tekorten moeilijk in te lopen is in de zomervakantie, door de aard (stage, LOB-verplichtingen) of door de omvang van de tekorten.

Advies

Na overleg op ambtelijk niveau met OCW en na overleg [REDACTED] is ons advies om het centraal examen niet ongeldig te verklaren. Centraal hierbij staat het zo min mogelijk benadelen van de leerlingen, zonder dat dit ten koste gaat van de waarde van hun diploma. In [bijlage 2](#) bij dit ambtsbericht treft u een beschrijving aan van de volgens ons twee meest voor de hand liggende scenario's en de weging die tot ons advies heeft geleid.

Onze referentie

Datum
26 juni 2018

Gelet op de omvang van de problematiek bij de schoolexamens zou ons advies daarbij zijn om VMBO Maastricht de gelegenheid te bieden om onderdelen van het PTA samen te voegen c.q. het PTA te wijzigen om het op relatief overzienbare termijn afronden van het schoolexamen een haalbare optie te maken. Daarbij dient zoveel mogelijk een onderverdeling van de leerlingen in groepen te worden gehanteerd, om een efficiënte gang van zaken mogelijk te maken, zowel qua examinering als qua overgang naar het vervolgonderwijs. Deze aanpassing van het PTA zou wat ons betreft moeten gebeuren onder supervisie van een externe institutie die de hiaten, eventuele samenvoegingen c.q. wijzigingen in het PTA en de daarbij zoveel mogelijk te hanteren groepsgewijze aanpak kwalitatief kan beoordelen, bijvoorbeeld Cito.

Ten slotte is het zaak het overleg met het vervolgonderwijs (in dit geval mbo en in één geval havo) te starten (deels is dit al gestart) om een soepele overgang, inclusief eventueel invulling van bepaalde hiaten, bijvoorbeeld stages, of toelating terwijl er nog geen diploma is, mogelijk te maken. Naar de juridische vormgeving hiervan wordt nog nader onderzoek gedaan.

Bijlage 1. Twee scenario's

Ervan uitgaande dat voor alle betrokken leerlingen de cijfers van het centraal examen blijven staan voor de vakken waarbij er geen sprake is van hiaten in het schoolexamen, en dat alle missende schoolexamenonderdelen worden ingehaald, zien we twee mogelijke scenario's:

1. Met toepassing van de hardheidsclausule verklaren we het volledige centraal examen geldig;
2. Het centraal examen wordt ongeldig verklaard voor de vakken waarbij er sprake is van hiaten in het schoolexamen.

Hieronder werken wij dit verder uit.

Scenario 1 – Laten staan CE bij tekortkomingen SE

In dit scenario passen we de hardheidsclausule op het volledige centraal examen (CE) toe. In dit scenario moeten alle leerlingen alle hiaten in hun schoolexamen (SE) alsnog inhalen, zowel de vakken waarvoor er ook een centraal examen is als de vakken waarvoor er geen centraal examen is. Het verschil met scenario 2 is dat in scenario 1 het centraal examen 'blijft staan'. Er hoeven dus geen besluiten te worden genomen op grond van artikel 43 van het Examenbesluit.

De praktische gang van zaken is dan op grond van het Examenbesluit als volgt:

1. De leerlingen krijgen bericht voor welke vakken het schoolexamen, en daarmee ook het centraal examen op orde is.
2. De school krijgt een herstelopdracht: de schoolexamens van alle leerlingen moeten alsnog conform het programma van toetsing en afsluiting (PTA) worden afgerond, willen ze kunnen slagen.
3. Directeur en examensecretaris berichten alle leerlingen bij wie niet alle schoolexamens op orde zijn dat de zak/slaagbeslissing wordt ingetrokken tot duidelijk is wat de uiteindelijke cijfers zijn.
4. De minister besluit dat de regel dat het schoolexamen moet zijn afgerond voor aanvang van het centraal examen voor dit geval niet geldt, onder voorwaarde dat het schoolexamen wel wordt afgerond binnen een nader te bepalen termijn.
5. Willen leerlingen het schoolexamen niet afronden, dan dient de directeur voor de niet gedane onderdelen de maatregel te nemen dat de leerlingen dan een 1 krijgen voor het betreffende schoolexamen.
6. Ter borging van de kwaliteit van het schoolexamen wordt een externe examencommissie van deskundigen aangesteld.
7. Na afloop van de afname van het schoolexamen stelt de directeur opnieuw vast welke cijfers er zijn behaald voor de examens en nemen directeur en examensecretaris een nieuwe zak/slaagbeslissing. Er wordt aan de geslaagde leerlingen een diploma uitgereikt.

Scenario 2 – Ongeldig verklaren CE's bij tekortkomingen SE

In dit scenario moeten alle leerlingen alle hiaten in hun schoolexamen alsnog inhalen, zowel de vakken waarvoor er ook een centraal examen is als de vakken waarvoor er geen centraal examen is (Zie bijlage 2 voor een overzicht van

Onze referentie

Datum
26 juni 2018

eventueel ongeldig te verklaren CE's). Zijn er hiaten in de vakken waarvoor er behalve schoolexamen ook centraal examen is gedaan, dan is het centraal examen voor dit specifieke vak ongeldig en moet ook dit worden overgedaan.

De praktische gang van zaken is dan (op grond van het Examenbesluit) als volgt:

1. De leerlingen krijgen bericht voor welke vakken het schoolexamen, en daarmee ook het centraal examen op orde is.
2. Directeur en examensecretaris berichten alle leerlingen bij wie niet alle schoolexamens op orde zijn dat de zak/slaagbeslissing wordt ingetrokken tot duidelijk is wat de uiteindelijke cijfers zijn.
3. De school krijgt een herstelopdracht die inhoudt dat de schoolexamens van alle leerlingen alsnog conform het PTA moeten worden afgerond.
4. De minister bepaalt met toepassing van de hardheidsclausule dat niet het gehele CE moet worden overgedaan, maar slechts voor de onvolledige vakken.
5. De inspecteur-generaal besluit dat het centraal examen opnieuw moet worden afgenomen, voor de vakken waarvoor het schoolexamen hiaten vertoont.
6. Het in te halen schoolexamen wordt afgenomen en daarna wordt in het 3^e tijdvak het opnieuw te maken centraal examen afgenomen (N.B. daaraan voorafgaand moeten alle schoolexamens compleet zijn).
7. Ter borging van de kwaliteit van het schoolexamen wordt een externe examencommissie van deskundigen aangesteld.
8. De directeur stelt vast welke cijfers er zijn behaald voor de examens.
9. Directeur en examensecretaris nemen een nieuwe zak/slaagbeslissing.
10. Er wordt al dan niet een diploma uitgereikt door de directeur.

Weging van de scenario's

Scenario 1 – Laten staan CE bij tekortkomingen SE

Scenario 1 leidt ertoe dat de betrokken leerlingen zo min mogelijk worden benadeeld door fouten die de school en het bestuur van de school hebben gemaakt en dat ze een betere kans hebben om alsnog hun examen af te ronden en in te stromen in de vervolgopleiding die ze hebben gekozen. Scenario 1 levert naar wij verwachten minder weerstand en minder juridische procedures op. Nadeel kan zijn dat het gezien wordt als het onder druk bezwijken en dat er een zekere relativering van de regels en precedentwerking vanuit gaat.

Scenario 2 – Ongeldig verklaren CE's bij tekortkomingen SE

Scenario 2 sluit aan bij de regelgeving en bij het aanvankelijk gecommuniceerde besluit. Het benadrukt dat de gang van zaken bij het schoolexamen in Maastricht volstrekt onaanvaardbaar is. Naar we mogen aannemen heeft dit ook een zekere (preventieve) werking naar de rest van het onderwijsveld. Nuancering van de aanpak kan het beeld doen ontstaan dat het toch minder ernstig is, wat er is gebeurd. Tegelijkertijd is scenario 2 een lijn die veel weerstand en mogelijk juridische procedures oproept. De weerstand zien we natuurlijk in eerste instantie bij de leerlingen van VMBO Maastricht en hun ouders, maar ook in de publieke

Onze referentie

Datum
26 juni 2018

opinie. Er is veel onbegrip over het ongeldig verklaren van het centraal examen, al is nog niet helemaal duidelijk hoe breed dit onbegrip precies leeft. In juridische zin is er het risico dat de rechter de ongeldigverklaring van het centraal examen in strijd vindt met het proportionaliteitsbeginsel, met name omdat er geen signalen zijn (zo blijkt ook uit de eerste bevindingen van het CvTE dat hiernaar onderzoek doet) die twijfel aan de kwaliteit van het centraal examen rechtvaardigen.

Bijlage 1.

A. Overzicht aantallen missende SE-onderdelen

Voorlopig (indicatief) overzicht, '-' betekent dat we nog geen cijfers hebben over dat vak, daar kunnen diverse redenen voor zijn. De getallen zijn alle missende toetsen (die dus in principe moeten worden ingehaald) per vak per afdeling. Dit zijn vaak meerdere toetsen per leerling. Dit overzicht dient om een eerste beeld te geven van de omvang van de tekorten in het schoolexamen.

Porta Mosana

Vak	Basis (31 lln)	Kader (53 lln)	GL (82 lln)	TL (2 lln)
Nederlands	36	8	171	12
Engels	147	31	545	23
Wiskunde	239	2	433	-
Biologie	2	0	91	18
Nat.&Scheikunde 1	-	0	30	-
Economie	-	-	-	-
Frans	-	-	251	10
Duits	-	-	8	13
Maatschappijleer	240	1	-	-
LO	15	0	-	-
CKV	-	-	-	-
LOB	287	0	-	20
Praktijkvakken	0	534	364	-

St. Maartens

Vak	Basis (59 lln)	Kader (82 lln)	GL (59 lln)
Nederlands	64	76	102
Engels	285	284	464
Wiskunde	183	177	238
Nat.&Scheikunde 1	8	16	5
Economie	9	5	-
Frans	0	10	268
Duits	0	-	108
Biologie	-	-	4
Maatschappijleer	17	-	-
LO	0	0	-
CKV	2	0	-
LOB	0	0	-
Praktijkvakken	1	8	277

B. Overzicht eventueel ongeldig te verklaren CE's

Voorlopig (indicatief) overzicht, '-' betekent dat we nog geen cijfers hebben, daar kunnen diverse redenen voor zijn. De getallen zijn de aantallen leerlingen die op het genoemde vak een missend SE-onderdeel hebben, en bij toepassing van alternatief 2 (ongeldig verklaren CE's) het CE dus opnieuw zou moeten maken.

Porta Mosana

Vak	Basis (31 lln)	Kader (53 lln)	GL (82 lln)	TL (2 lln)
Nederlands	14	8	62	2
Engels	31	18	82	2

Wiskunde	31	2	80	-
Biologie	2	0	82	2
Nat.&Scheikunde 1	0	0	14	-
Economie	-	-	-	-
Frans	-	-	26	1
Duits	-	-	7	1
Praktijkvakken	0	42	82	-

St. Maartens

Vak	Basis (42 lln)	Kader (82 lln)	GL (59 lln)
Nederlands	19	25	23
Engels	41	79	59
Wiskunde	39	49	54
Nat.&Scheikunde 1	4	9	4
Economie	5	4	-
Frans	0	6	18
Duits	0	-	13
Praktijkvakken	1	3	59

Bijlage 2. Beschrijving en weging scenario's afwikkeling examens VMBO Maastricht

Ervan uitgaande dat voor alle betrokken leerlingen de cijfers van het centraal examen (CE) blijven staan voor de vakken waarbij er geen sprake is van hiaten in het schoolexamen (SE), en dat alle missende schoolexamen-onderdelen worden ingehaald, zien we twee mogelijke scenario's:

1. Met toepassing van de hardheidsclausule verklaren we het volledige centraal examen geldig.
2. Het centraal examen wordt ongeldig verklaard voor de vakken waarbij er sprake is van hiaten in het schoolexamen.

Hieronder werken wij dit verder uit.

Scenario 1 – Laten staan centraal examen bij tekortkomingen schoolexamen

In dit scenario passen we de hardheidsclausule op het volledige centraal examen toe. In dit scenario moeten alle leerlingen alle hiaten in hun schoolexamen alsnog inhalen, zowel de vakken waarvoor er ook een centraal examen is als de vakken waarvoor er geen centraal examen is. Het verschil met scenario 2 is dat in scenario 1 het centraal examen 'blijft staan'. Er hoeven dus geen besluiten te worden genomen op grond van artikel 43 van het Examenbesluit.

De praktische gang van zaken is dan op grond van het Examenbesluit als volgt:

1. De leerlingen krijgen bericht voor welke vakken het schoolexamen, en daarmee ook het centraal examen op orde is.
2. De school krijgt een herstelopdracht: de schoolexamens van alle leerlingen moeten alsnog conform het programma van toetsing en afsluiting (PTA) worden afgerond, willen ze kunnen slagen.
3. Directeur en examensecretaris berichten alle leerlingen bij wie niet alle schoolexamens op orde zijn dat de zak/slaagbeslissing wordt ingetrokken tot duidelijk is wat de uiteindelijke cijfers zijn.
4. De minister besluit dat de regel dat het schoolexamen moet zijn afgerond voor aanvang van het centraal examen voor dit geval niet geldt, onder voorwaarde dat het schoolexamen wel wordt afgerond binnen een nader te bepalen termijn.
5. Willen leerlingen het schoolexamen niet afronden, dan dient de directeur voor de niet gedane onderdelen de maatregel te nemen dat de leerlingen dan een 1 krijgen voor het betreffende schoolexamen.
6. Ter borging van de kwaliteit van het schoolexamen wordt een externe examencommissie van deskundigen aangesteld.
7. Na afloop van de afname van het schoolexamen stelt de directeur opnieuw vast welke cijfers er zijn behaald voor de examens en nemen directeur en examensecretaris een nieuwe zak/slaagbeslissing. Er wordt aan de geslaagde leerlingen een diploma uitgereikt.

Scenario 2 – Ongeldig verklaren centraal examen bij tekortkomingen schoolexamen

Ook in dit scenario moeten alle leerlingen alle hiaten in hun schoolexamen alsnog inhalen, zowel de vakken waarvoor er ook een centraal examen is als de vakken waarvoor er geen centraal examen is (Zie bijlage 2 voor een overzicht van eventueel ongeldig te verklaren centraal examens). Zijn er hiaten in de vakken waarvoor er behalve schoolexamen ook centraal examen is gedaan, dan is het centraal examen voor dit specifieke vak ongeldig en moet ook dit worden overgedaan.

De praktische gang van zaken is dan (op grond van het Examenbesluit) als volgt:

1. De leerlingen krijgen bericht voor welke vakken het schoolexamen, en daarmee ook het centraal examen op orde is.
2. Directeur en examensecretaris berichten alle leerlingen bij wie niet alle schoolexamens op orde zijn dat de zak/slaagbeslissing wordt ingetrokken tot duidelijk is wat de uiteindelijke cijfers zijn.
3. De school krijgt een herstelopdracht die inhoudt dat de schoolexamens van alle leerlingen alsnog conform het PTA moeten worden afgerond.
4. De minister bepaalt met toepassing van de hardheidsclausule dat niet het gehele CE moet worden overgedaan, maar slechts voor de onvolledige vakken.

5. De inspecteur-generaal besluit dat het centraal examen opnieuw moet worden afgenomen, voor de vakken waarvoor het schoolexamen hiaten vertoont.
6. Het in te halen schoolexamen wordt afgenomen en daarna wordt in het 3^e tijdvak het opnieuw te maken centraal examen afgenomen (N.B. daaraan voorafgaand moeten alle schoolexamens compleet zijn).
7. De directeur stelt vast welke cijfers er zijn behaald voor de examens.
8. Directeur en examensecretaris nemen een nieuwe zak/slaagbeslissing.
9. Er wordt al dan niet een diploma uitgereikt door de directeur.

Weging van de scenario's

Scenario 1 – Laten staan centraal examen bij tekortkomingen schoolexamen

Scenario 1 leidt ertoe dat de betrokken leerlingen zo min mogelijk worden benadeeld door fouten die de school en het bestuur van de school hebben gemaakt en dat ze een betere kans hebben om alsnog hun examen af te ronden en in te stromen in de vervolgopleiding die ze hebben gekozen.

Scenario 1 levert naar wij verwachten minder weerstand en minder juridische procedures op.

Nadeel kan zijn dat het gezien wordt als het onder druk bezwijken en dat er een zekere relativering van de regels en een zekere precedentwerking vanuit gaat.

Scenario 2 – Ongeldig verklaren centraal examen bij tekortkomingen schoolexamen

Scenario 2 sluit aan bij de regelgeving én bij het aanvankelijk gecommuniceerde besluit. Het benadrukt dat de gang van zaken bij het schoolexamen in Maastricht volstrekt onaanvaardbaar is. Naar we mogen aannemen heeft dit ook een zekere (preventieve) werking naar de rest van het onderwijsveld. Nuancering van de aanpak kan het beeld doen ontstaan dat hetgeen gebeurd is toch minder ernstig is. Tegelijkertijd is scenario 2 een lijn die veel weerstand en mogelijk juridische procedures oproept. De weerstand zien we natuurlijk in eerste instantie bij de leerlingen van VMBO Maastricht en hun ouders, maar ook in de publieke opinie. Er is veel onbegrip over het ongeldig verklaren van het centraal examen, al is nog niet helemaal duidelijk hoe breed dit onbegrip precies leeft. In juridische zin is er het risico dat de rechter de ongeldigverklaring van het centraal examen in strijd vindt met het proportionaliteitsbeginsel, met name omdat er geen signalen zijn (zo blijkt ook uit de eerste bevindingen van het CvTE dat hiernaar onderzoek doet) die twijfel aan de kwaliteit van het centraal examen rechtvaardigen.

Van Vogelzang, Monique

Datum woensdag 27 juni 2018 8:49:29

Aan Pinkster, H.; [REDACTED]

Cc

Onderwerp RE: Nieuwe versie Kamerbrief - graag jullie reactie

O en [REDACTED], nog iets. Kun je contact met de ARD laten opnemen (misschien kan [REDACTED] dat doen) om te kijken of zij op korte termijn ons toezichtshistorie kunnen evalueren?

Groet, Monique

Van: Pinkster, H.

Verzonden: woensdag 27 juni 2018 8:48

Aan: Vogelzang, Monique; [REDACTED]

Onderwerp: RE: Nieuwe versie Kamerbrief - graag jullie reactie

[REDACTED] wil jij nog reageren?

Groet Hariet

Van: Vogelzang, Monique

Verzonden: dinsdag 26 juni 2018 22:25

Aan: Pinkster, H.; [REDACTED]

Onderwerp: FW: Nieuwe versie Kamerbrief - graag jullie reactie

Hallo allemaal,

Kijken jullie ook even mee?

Groet, Monique

Van: [REDACTED]

Verzonden: dinsdag 26 juni 2018 22:18

Aan: Oppers, Alida; Vogelzang, Monique; [REDACTED]

CC: [REDACTED]@hetcvte.nl)

Onderwerp: Nieuwe versie Kamerbrief - graag jullie reactie

Hoi Alida, Monique en [REDACTED]

Bijgaand een aangepaste versie van de Kamerbrief. [REDACTED] en ik hebben de opmerkingen van zojuist zo goed mogelijk verwerkt.

@Alida, wat ons betreft kan deze versie worden afgestemd met [REDACTED]

@Monique, klopt het dat sommige leerlingen wél een compleet dossier hebben? Het ambtsbericht lijkt dat te suggereren. Verder horen we graag wat we kunnen zeggen over wanneer de onderzoeken klaar zijn.

We gaan morgenochtend – vanaf een uur of 8 – verder met het stuk. Graag jullie commentaar dus (geldt ook voor de mensen in de cc)! We nemen een nieuwe versie van het stuk mee naar het overleg van 10uur.

Groet!

Van

[REDACTED]

Datum woensdag 27 juni 2018 10:33:00

Aan

Slob, Arie

Cc

[REDACTED] Oppers, Alida; [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] Vogelzang, Monique; Jonk, Arnold; Pinkster, H.; [REDACTED]
[REDACTED]@owinsp.nl); [REDACTED]
[REDACTED]

Onderwerp Ambtsbericht

 AB VMBO Maastricht - 5221951 - 1 - IVHO EDOCS.DOCX (85 KB [HTML](#))

Geachte heer Slob,

Namens inspecteur-generaal van het onderwijs Monique Vogelzang stuur ik u hierbij – in vervolg op het ambtsbericht van afgelopen vrijdag een ambtsbericht met als onderwerp: Situatie rondom examen VMBO Maastricht..

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

06-[REDACTED]

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

MBVOM

Contactpersoon
IGO

Onze referentie
5221951

Datum
27 juni 2018

Kopie aan
OCW: SG, DGPV, D.VO, D.WJZ,
D.COM, [redacted]

[redacted] (VO),
[redacted] (Ker),
[redacted] (Com)
IvhO: plv. IGO, D.VO, [redacted]
[redacted] (VO),
[redacted] (Kennis),
[redacted] (BI),
[redacted] (Com)

Situatie rondom examens VMBO Maastricht

AMBTBSBERICHT

In vervolg op het vorige ambtsbericht van afgelopen vrijdag 22 juni 2018, waarin ik u informeerde over de onregelmatigheden in de examens van VMBO Maastricht informeer ik u nu over onze (voorlopige) bevindingen van de afgelopen dagen en adviseer ik u over het vervolg.

Beeld van de situatie

We hebben op basis van de systemen van de school en het gemaakte werk van leerlingen vastgesteld welke SE-toetsen er per leerling per vak missen. Het is nog mogelijk dat voor een deel van de missende onderdelen een verklaring bestaat zoals het samenvoegen van toetsen of het toepassen van een alternatieve toetsingsvorm. Hier wordt op dit moment het laatste onderzoek naar gedaan. Voor het totaalbeeld biedt dit echter voldoende basis.

We komen op dit moment op basis van de papieren stukken tot de volgende voorlopige conclusies, die dus nog kunnen wijzigen op basis van het onderzoek:

- Er zijn vrijwel geen leerlingen waar geen enkel SE-onderdeel ontbreekt.
- Het PTA is op grote schaal niet uitgevoerd.
- De omvang van de tekorten verschilt sterk tussen leerlingen, klassen en vakken (zie voor een overzicht [bijlage 1](#)).
- De grootste problemen zitten voor beide scholen op de gemengde leerweg.
- De vakken met de meeste problemen zijn Engels en wiskunde, zowel qua aantallen gemiste SE-toetsen als qua aantal leerlingen dat een of meerdere toetsen mist.
- Voor de praktijkvakken geldt dat sterk uiteen loopt tussen de verschillende afdelingen hoeveel onderdelen er missen.
- Er is een kans dat een aantal tekorten moeilijk in te lopen is in de zomervakantie, door de aard (stage, LOB-verplichtingen) of door de omvang van de tekorten.

We zullen u zo snel mogelijk berichten over onze meer definitieve conclusies, inclusief een beeld van de consequenties voor individuele leerlingen.

Advies

Na overleg op ambtelijk niveau met OCW en na overleg met [redacted] is ons advies om het centraal examen niet ongeldig te verklaren. Centraal hierbij staat het zo min mogelijk benadelen van de leerlingen, zonder dat dit ten koste

Onze referentie
5221951

Datum
27 juni 2018

gaat van de waarde van hun diploma. In bijlage 2 bij dit ambtsbericht treft u een beschrijving aan van de volgens ons twee meest voor de hand liggende scenario's en de weging die tot ons advies heeft geleid.

Gelet op de omvang van de problematiek bij de schoolexamens zou ons advies daarbij zijn om VMBO Maastricht de gelegenheid te bieden om onderdelen van het PTA samen te voegen c.q. het PTA te wijzigen om het op relatief overzienbare termijn afronden van het schoolexamen een haalbare optie te maken. Daarbij dient zoveel mogelijk een onderverdeling van de leerlingen in groepen te worden gehanteerd, om een efficiënte gang van zaken mogelijk te maken, zowel qua examinering als qua overgang naar het vervolgonderwijs. Deze aanpassing van het PTA zou wat ons betreft moeten gebeuren onder supervisie van een externe institutie die de hiaten, eventuele samenvoegingen c.q. wijzigingen in het PTA en de daarbij zoveel mogelijk te hanteren groepsgewijze aanpak kwalitatief kan beoordelen, bijvoorbeeld Cito.

Ten slotte is het zaak het overleg met het vervolgonderwijs (in dit geval mbo en in één geval havo) te starten (deels is dit al gestart) om een soepele overgang, inclusief eventueel invulling van bepaalde hiaten, bijvoorbeeld stages, of toelating terwijl er nog geen diploma is, mogelijk te maken. Naar de juridische vormgeving hiervan wordt nog nader onderzoek gedaan.

Onze referentie
5221951

Datum
27 juni 2018

Bijlage 1.

A. Overzicht aantallen missende SE-onderdelen

Voorlopig (indicatief) overzicht, '-' betekent dat we nog geen cijfers hebben over dat vak, daar kunnen diverse redenen voor zijn. De getallen zijn alle missende toetsen (die dus in principe moeten worden ingehaald) per vak per afdeling. Dit zijn vaak meerdere toetsen per leerling. Dit overzicht dient om een eerste beeld te geven van de omvang van de tekorten in het schoolexamen.

Porta Mosana

Vak	Basis (31 lln)	Kader (53 lln)	GL (82 lln)	TL (2 lln)
Nederlands	36	8	171	12
Engels	147	31	545	23
Wiskunde	239	2	433	-
Biologie	2	0	91	18
Nat.&Scheikunde 1	-	0	30	-
Economie	-	-	-	-
Frans	-	-	251	10
Duits	-	-	8	13
Maatschappijleer	240	1	-	-
LO	15	0	-	-
CKV	-	-	-	-
LOB	287	0	-	20
Praktijkvakken	0	534	364	-

St. Maartens

Vak	Basis (59 lln)	Kader (82 lln)	GL (59 lln)
Nederlands	64	76	102
Engels	285	284	464
Wiskunde	183	177	238
Nat.&Scheikunde 1	8	16	5
Economie	9	5	-
Frans	0	10	268
Duits	0	-	108
Biologie	-	-	4
Maatschappijleer	17	-	-
LO	0	0	-
CKV	2	0	-
LOB	0	0	-
Praktijkvakken	1	8	277

Onze referentie
5221951

Datum
27 juni 2018

B. Overzicht eventueel ongeldig te verklaren CE's

Voorlopig (indicatief) overzicht, '-' betekent dat we nog geen cijfers hebben, daar kunnen diverse redenen voor zijn. De getallen zijn de aantallen leerlingen die op het genoemde vak een missend SE-onderdeel hebben, en bij toepassing van alternatief 2 (ongeldig verklaren CE's) het CE dus opnieuw zou moeten maken.

Porta Mosana

Vak	Basis (31 lln)	Kader (53 lln)	GL (82 lln)	TL (2 lln)
Nederlands	14	8	62	2
Engels	31	18	82	2
Wiskunde	31	2	80	-
Biologie	2	0	82	2
Nat.&Scheikunde 1	0	0	14	-
Economie	-	-	-	-
Frans	-	-	26	1
Duits	-	-	7	1
Praktijkvakken	0	42	82	-

St. Maartens

Vak	Basis (42 lln)	Kader (82 lln)	GL (59 lln)
Nederlands	19	25	23
Engels	41	79	59
Wiskunde	39	49	54
Nat.&Scheikunde 1	4	9	4
Economie	5	4	-
Frans	0	6	18
Duits	0	-	13
Praktijkvakken	1	3	59

Bijlage 2. Twee scenario's

Ervan uitgaande dat voor alle betrokken leerlingen de cijfers van het centraal examen blijven staan voor de vakken waarbij er geen sprake is van hiaten in het schoolexamen, en dat alle missende schoolexamenonderdelen worden ingehaald, zien we twee mogelijke scenario's:

1. Met toepassing van de hardheidsclausule verklaren we het volledige centraal examen geldig;
2. Het centraal examen wordt ongeldig verklaard voor de vakken waarbij er sprake is van hiaten in het schoolexamen.

Hieronder werken wij dit verder uit.

Scenario 1 – Laten staan CE bij tekortkomingen SE

In dit scenario passen we de hardheidsclausule op het volledige centraal examen (CE) toe. In dit scenario moeten alle leerlingen alle hiaten in hun schoolexamen (SE) alsnog inhalen, zowel de vakken waarvoor er ook een centraal examen is als de vakken waarvoor er geen centraal examen is. Het verschil met scenario 2 is dat in scenario 1 het centraal examen 'blijft staan'. Er hoeven dus geen besluiten te worden genomen op grond van artikel 43 van het Examenbesluit.

De praktische gang van zaken is dan op grond van het Examenbesluit als volgt:

1. De leerlingen krijgen bericht voor welke vakken het schoolexamen, en daarmee ook het centraal examen op orde is.
2. De school krijgt een herstelopdracht: de schoolexamens van alle leerlingen moeten alsnog conform het programma van toetsing en afsluiting (PTA) worden afgerond, willen ze kunnen slagen.
3. Directeur en examensecretaris berichten alle leerlingen bij wie niet alle schoolexamens op orde zijn dat de zak/slaagbeslissing wordt ingetrokken tot duidelijk is wat de uiteindelijke cijfers zijn.
4. De minister besluit dat de regel dat het schoolexamen moet zijn afgerond voor aanvang van het centraal examen voor dit geval niet geldt, onder voorwaarde dat het schoolexamen wel wordt afgerond binnen een nader te bepalen termijn.
5. Willen leerlingen het schoolexamen niet afronden, dan dient de directeur voor de niet gedane onderdelen de maatregel te nemen dat de leerlingen dan een 1 krijgen voor het betreffende schoolexamen.
6. Ter borging van de kwaliteit van het schoolexamen wordt een externe examencommissie van deskundigen aangesteld.
7. Na afloop van de afname van het schoolexamen stelt de directeur opnieuw vast welke cijfers er zijn behaald voor de examens en nemen directeur en examensecretaris een nieuwe zak/slaagbeslissing. Er wordt aan de geslaagde leerlingen een diploma uitgereikt.

Scenario 2 – Ongeldig verklaren CE's bij tekortkomingen SE

In dit scenario moeten alle leerlingen alle hiaten in hun schoolexamen alsnog inhalen, zowel de vakken waarvoor er ook een centraal examen is als de vakken waarvoor er geen centraal examen is (Zie bijlage 2 voor een overzicht van

Onze referentie
5221951

Datum
27 juni 2018

eventueel ongeldig te verklaren CE's). Zijn er hiaten in de vakken waarvoor er behalve schoolexamen ook centraal examen is gedaan, dan is het centraal examen voor dit specifieke vak ongeldig en moet ook dit worden overgedaan.

De praktische gang van zaken is dan (op grond van het Examenbesluit) als volgt:

1. De leerlingen krijgen bericht voor welke vakken het schoolexamen, en daarmee ook het centraal examen op orde is.
2. Directeur en examensecretaris berichten alle leerlingen bij wie niet alle schoolexamens op orde zijn dat de zak/slaagbeslissing wordt ingetrokken tot duidelijk is wat de uiteindelijke cijfers zijn.
3. De school krijgt een herstelopdracht die inhoudt dat de schoolexamens van alle leerlingen alsnog conform het PTA moeten worden afgerond.
4. De minister bepaalt met toepassing van de hardheidsclausule dat niet het gehele CE moet worden overgedaan, maar slechts voor de onvolledige vakken.
5. De inspecteur-generaal besluit dat het centraal examen opnieuw moet worden afgenomen, voor de vakken waarvoor het schoolexamen hiaten vertoont.
6. Het in te halen schoolexamen wordt afgenomen en daarna wordt in het 3^e tijdvak het opnieuw te maken centraal examen afgenomen (N.B. daaraan voorafgaand moeten alle schoolexamens compleet zijn).
7. Ter borging van de kwaliteit van het schoolexamen wordt een externe examencommissie van deskundigen aangesteld.
8. De directeur stelt vast welke cijfers er zijn behaald voor de examens.
9. Directeur en examensecretaris nemen een nieuwe zak/slaagbeslissing.
10. Er wordt al dan niet een diploma uitgereikt door de directeur.

Weging van de scenario's

Scenario 1 – Laten staan CE bij tekortkomingen SE

Scenario 1 leidt ertoe dat de betrokken leerlingen zo min mogelijk worden benadeeld door fouten die de school en het bestuur van de school hebben gemaakt en dat ze een betere kans hebben om alsnog hun examen af te ronden en in te stromen in de vervolgopleiding die ze hebben gekozen. Scenario 1 levert naar wij verwachten minder weerstand en minder juridische procedures op. Nadeel kan zijn dat het gezien wordt als het onder druk bezwijken en dat er een zekere relativering van de regels en precedentwerking vanuit gaat.

Scenario 2 – Ongeldig verklaren CE's bij tekortkomingen SE

Scenario 2 sluit aan bij de regelgeving en bij het aanvankelijk gecommuniceerde besluit. Het benadrukt dat de gang van zaken bij het schoolexamen in Maastricht volstrekt onaanvaardbaar is. Naar we mogen aannemen heeft dit ook een zekere (preventieve) werking naar de rest van het onderwijsveld. Nuancering van de aanpak kan het beeld doen ontstaan dat het toch minder ernstig is, wat er is gebeurd. Tegelijkertijd is scenario 2 een lijn die veel weerstand en mogelijk juridische procedures oproept. De weerstand zien we natuurlijk in eerste instantie bij de leerlingen van VMBO Maastricht en hun ouders, maar ook in de publieke

Onze referentie
5221951

Datum
27 juni 2018

opinie. Er is veel onbegrip over het ongeldig verklaren van het centraal examen, al is nog niet helemaal duidelijk hoe breed dit onbegrip precies leeft. In juridische zin is er het risico dat de rechter de ongeldigverklaring van het centraal examen in strijd vindt met het proportionaliteitsbeginsel, met name omdat er geen signalen zijn (zo blijkt ook uit de eerste bevindingen van het CvTE dat hiernaar onderzoek doet) die twijfel aan de kwaliteit van het centraal examen rechtvaardigen.